

40 Let Sekcije za šolsko, študentsko in adolescentno medicino pri SZD

SEKCIJA ZA
ŠOLSKO, ŠTUDENSKO
IN ADOLESCENTNO
MEDICINO
PRI SZD
40 LET 1981 - 2021

DEBELI RTIČ 2021

Začetki šolske zdravstvene službe v Evropi in pri nas

- Visok odnos do matere in otroka izvira iz razsvetljenske dobe ob koncu 18. stoletja. Z njim se je postopoma pojavilo tudi zanimanje za zdravje šolskih otrok. **V Franciji so sicer že leta 1793 uvedli prvo šolsko zdravstveno inšpekcijo, ki pa je zares začela delovati šele v 19. stoletju. Z zakonoma iz leta 1833 in 1873 pa so bile francoske šolske oblasti obvezane spremljati zdravje otrok in nadzorovati ter zagotavljati ustrezne sanitarne pogoje šolskih zgradb.** Leta 1842 je vlada sicer izdala dekret, da morajo zdravniki sanitarno pregledati vse javne šole v Parizu, dejansko pa je ta odlok o **šolski zdravstveni službi v Parizu** začel šele leta 1879. **Nemčija velja za drugo evropsko državo, v kateri so uvedli sistem zdravstvenega nadzora šolskih otrok.** Za prelomno dejanje velja okulistični pregled 7.568 šolskih otrok v Breslavu, ki ga je leta 1866 opravil okulist Herman Cohn. V naslednjih dveh desetletjih so zdravniki začeli obiskovati šole in pregledovati šolarje, sprva občasno, nato redno. Največ pozornosti so namenili preprečevanju nalezljivih bolezni in higienskimi pregledom šol. Leta 1888 je začela v Hamburgu izhajati strokovna revija *Zeitschrift für Schulgesundheitspflege* (Časopis za šolsko zdravstveno nego). **Prva organizirana šolska zdravstvena služba v Evropi pa je bila vzpostavljena v belgijskem Bruslju leta 1874, sledile so Švedska leta 1878, Francija leta 1879 in Danska leta 1882.**
- Sredi 19. stoletja so šolsko medicino smatrali za preventivno stroko in je šele ob koncu 19. stoletja postopno pridobivala tudi elemente kurativne medicine.
- **Slovenski začetki šolske medicine sežejo v leto 1909, ko je Občinski svet mesta Ljubljane imenoval prva šolska zdravnika, dr. Mavricija Rusa in dr. Jerneja Demšarja. Pred tem so od leta 1877 obstajale stalne šolske zdravstvene komisije**

Rosen G. *History of Public Health. The John Hopkins University Press, 1993: 341.*

100 let šM v Sloveniji

Šega J. *O šolskem zdravstvu v Ljubljani pred prvo svetovno vojno. Šolska kronike 1994 (XXVII): 3: 120-121*

- konec 19. stoletja - zasnova javne zdravstvene službe
 - **1909** prva šolska zdravnika **dr. Mavricij Rus** in **dr. Jernej Demšar**
 - **1923 higienški zavod v Ljubljani** - enotno vodstvo zdravstvene službe
 - ustanovljene nove higienske ustanove po Sloveniji:
ZDRAVSTVENI DOMOVI: šolski dispanzerji , šolska poliklinika
 - **1930 - zakon o zdravstveni zaščiti učencev**
 - Pravilnik o prirejanju in programu **tečajev za šolske zdravnike - obvezni za delo v šolskem dispanzerju;**
 - **1936 ustanovljen odsek šolski zdravnik** na oddelku za socialno medicino pri Higienškem zavodu v Ljubljani

Šolska medicina v povojnem obdobju

- 1950 - **Oddelek za šolsko higieno** pri Centralnem higienskem zavodu
- kasneje:
 - **Služba za zdravstveno varstvo šolskih otrok in mladine** pri Zavodu SRS za ZV
 - **Enota za šolsko medicino** pri Univerzitetnem zavodu za ZV
 - **Oddelek za raziskovanje zdravja šolarjev in mladine** pri IVZ RS

Veliko vlogo za razvoj šolske medicine pred in povojnem obdobju pri nas ima šolska zdravnica **dr. SLAVA LUNAČEK**.

Izobraževanje zdravnikov za delo v šolskem dispanzerju

- 1953 - Prvi **tečaj šolske higijene** za šolske zdravnike po vojni
- 1956 - Prvi **specialisti šolske higijene**
- **1973 - Samostojna temeljna specializacija iz šolske medicine**
- 1990 - Potrjena nova 4-letna specializacija iz šolske medicine

1981 - Sekcija za šolsko in visokošolsko medicino pri SZD

- V tem desetletju je šolska medicina dosegla poseben strokovni in akademski napredek in postavila **šolsko zdravstveno službo v vseh delih Slovenije na visoko raven.**
- **1987 - Razširjeni strokovni kolegij za šolsko medicino pri Zdravstvenem svetu MZ**

LET 1981 - 2021
SEKCIJA ZA
ŠOLSKO, STUDENTSKO
IN ADOLESCENTNO
MEDICINO
PRI SZD

20. Rtiško strokovno srečanje 12.6. 2021

1991 - Nova zdravstvena zakonodaja

- način izbire **osebnega** zdravnika
- uvajanje **glavarine** v dispanzerje

1992 - Ukinjen samostojni RSK za šolsko medicino

1997-zadnja letna tiskana publikacija Zdravstveno varstvo šolskih otrok in mladine - IVZ RS

1999 - Novi neustrezni normativi in vrednotenje dela v šolski medicini- ZZZS

2001 - Ukinjena samostojna specializacija iz šolske medicine - enovita specializacija iz pediatrije, ni dispanzerskih usmeritev

2005 - na IVZ **RS ni več** ne enote, ne oddelka za šolske otroke in mladino

AKTIVNOSTI SEKCIJE V 40 LETIH

- **LETNO 4 DO 5 STROKOVNIH SREČANJ** v različnih krajih
Sodelovanje s klinikami, ministrstvi, NIJZom, Zavodom za šolstvo, zdravstveno zavarovalnico, drugimi sekcijami in združenji, zdravniško zbornico,... sosednjimi državami in mednarodnimi organizacijami
- **Strokovna srečanja ob jubilejih šolske medicine in sekcije**
- **1993 - Prvi kongres šolske in visokošolske medicine v Radencih**
- **1993 na kongresu EUSUHM-a v Leipzigu sprejeti v Evropsko združenje za šolsko in visokošolsko medicino**

vsaka 4 leta kongresi z različno vsebino in prikazi raziskav šolskih zdravnikov doma in v tujini:

2. 1997 - na Brdu pri Kranju

3. 2001 - v Novem mestu

4. 2005 - v Mariboru

5. 2009 - v Ljubljani

6. 2013 - na Debelem Rtiču

7. 2017 v Portorožu

**Vsaki 2 leti aktivno sodelujemo na kongresih
EUSUHM-a**

2000 – dobimo člana v izvršnem odboru EUSUHM-a

2003 - Dvanajsti kongres EUSUHM-a v LJUBLJANI

Aktivno sodelovanje tudi v **IAAH, mednarodno združenju za adolescentno medicino** - kongres na 2 leti

2008 - IAAH – EUSUHM strokovno srečanje v PORTOROŽU, ena od tem: izobraževanje za delo s šolskimi otroci- adolescenti v Evropi

- **2005 - EUSUHM:** Kongres v Dubrovniku in sprejetje **Dubrovniške deklaracije o šolski zdravstveni službi**
- **2007 – EUSUHM:** 14. kongres na Finskem Tampere - **deklaracija o univerzitetni zdravstveni službi**
- **2019 EUSHM:** kongres v Rotterdamu – **deklaracija o stresu**

- Več let, strokovna **srečanja TREH DEŽEL: Italije, Hrvaške, Slovenije.**
- Navezani stiki z **avstrijskimi** šolskimi kolegi, **združenji.**
- **20 let - vsako leto** v maju, s soorganizacijo MZL Debeli rtič, potekajo **RTIŠKI DNEVI.**
- **Vsakoletno srečanje** v septembru na temo **HPV-** (12 let).
- **Redno** strokovno srečanje vsako jesen v **KAMNIK-u.**

Izdanih več publikacij s članki ali izvlečki vsebin strokovnih srečanj in kongresov.

Narejeno je nekaj **raziskav:** v lokalnem, slovenskem in mednarodnem merilu .

NEKAJ PUBLIKACIJ SSSAŠ

Leta 2003

Dopolnjen naziv sekcije z**adolescentno**
medicino in pridobili smo

spletno stran: **WWW.SSSAM.SI**

SEKCIJA ZA
ŠOLSKO, ŠTUDENSKO
IN ADOLESCENTNO
MEDICINO
pri SZD

NEKATERA SREČANJA V SLIKI - ŠOLSKI ZDRAVNIKI SKOZI ČAS

PRvi kongres v Radencih, ,

EUSHM kongres v Leipzigu

na kongresu , dr .Dovečer

Dubrovnik EUSHUM,

Kongres EUSUHMa v Ljubljani ,

IAAH in EUSUHM v Portorožu,

kongres v Budimpesti,

srečanje treh dežel.

LUNAČKOVA NAGRADA SE PODELJUJE NA KONGRESU Š. M. , ENEMU NAGRAJENCU, PRVIČ PODELITEV NA DRUGEM KONGRESU ZATO, IZJEMOMA, PODELJENI DVE.

SEKCIJA ZA
ŠOLSKO, ŠTUDENSKO
IN ADOLESCENTNO
MEDICINO
PRI SZD

NAGRADO SO DOBILI:

1997.....	URŠKA ARKO in BOŽENA KUHELJ SKALICKY
2001.....	FINA DOVEČER
2005.....	JOŽICA MUGOŠA
2009	JOŽE ŠUMAK
2013.....	MARUŠKA PLUT LEVSTIK
2017.....	MOJCA JURIČIČ

Seznam aktivnega vodstva od ustanovitve sekcije dalje

1981 **Predsednica: Dita Schaubach**
Tajnica: Marjana Šalehar
Blagajničarka: Jelka Marn

1989 **Predsednica: Jožica Mugoša**
Tajnica: Andreja Lakner Kumer
Blagajničarka: Vesna Markič

1998 **Predsednica: Ksenija Goste**
Tajnica: Irena Kržišnik
Blagajničarka: Mojca Juričič

1999 **Predsednik: Jože Šumak**
Tajnica: Irena Kržišnik
Blagajničarka: Mojca Juričič

2002 **Predsednica: Marisa Višnjevca Tuljak**
Tajnica: Mojca Juričič
Blagajničarka: Strmole Darinka

2007 **Predsednik: Jože Šumak**
Tajnica: Mojca Juričič
Blagajničarka : Plut Levstek Maruška

2011 **Predsednica: Mojca Juričič**
Tajnica: Ksenija Goste
Blagajničarka: Maruška Plut Levstik

2016 **Predsednica: Mojca Juričič**
Tajnica: Ksenija Goste
Blagajničarka: Janja Schweiger Nemanič

2020 **Predsednica: Mojca Juričič**
Tajnica: Marta Orehek Kirbiš
Blagajnik Janja Schweiger Nemanič

ČLANI UO in NO so aktivni zastopniki
REGIJ in ŠTUDENTSKIH AMBULANT

V IO EUSUHMa: 2 mandata **MOJCA JURİČIČ,**
nato **MIROSLAVA CAJNKAR KAC,**
trenutno je članica **BERNARDA VOGRIN.**

Prim. dr. URŠKA ARKO, specialistka šolske medicine -
vodja enote za šolske otroke in mladino na UZZV

kongres EUSUHM-a v Leipzigu 1993

»Kot ena od ustanoviteljic sekcije za šolsko medicino se živo spominjam, s kakšnim entuziazmom smo si prizadevali ustanoviti svojo sekcijo. V tistih časih to ni bilo lahko delo, ker je takrat Slovensko zdravniško društvo želelo zmanjšati število sekcij. Zato smo bili še toliko bolj veseli, ko nam je uspelo.

Sekcija je bila ves čas delovanja med najbolj aktivnimi - kot je še danes. Prvi smo organizirali kongres v samostojni državi Sloveniji - prvi kongres šolske medicine Slovenije.

Delo za šolske otroke in mladino je delo za našo bodočnost. Vsem kolegom želim, da se tega zavedajo in s ponosom in veseljem opravljajo to poslanstvo.

Obenem vam čestitam k lepemu jubileju - 40 letnici obstoja - in temu, da ste jo uspeli ohraniti do danes. Želim vam, da dočakate še veliko lepih obletnic.«

Urška Arko

ŠOLSKA ADOLESCENTNA MEDICINA DANES ?! DEBELI RTIČ 12.6.2021.....

SEKCIJA ZA
ŠOLSKO, ŠTUDENTSKO
IN ADOLESCENTNO
MEDICINO
PRI SZD

SPREJET PRENOVLJEN PRAVILNIK O PREVENTIVNEM ZDAVSTVENEM
VARSTVU OTROK MLADOSTNIKOV IN ŠTUDENTOV.....

IN 112 LET ŠOLSKE MEDICINE NA SLOVENSKEM

Hvala za pozornost

